

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

סיפורו של דוד: מקרא, ספרות, הגות פוליטית, אמנות - 19833

תאריך עדכון אחרון 06-09-2022

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: ספרות כללית והשוואתית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): אילנה פרדס

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: mspardes@mscc.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

בסיפור עלייתו ושקיעתו של בית דוד בספר שמואל ובספר מלכים שזורות הספרות וההיסטוריה זו בזו בעוצמה פואטית ייחודית. נתחקה אחר הסצנות הסוערות בתולדות בית דוד – מסיפור עלייתו של דוד, דרך מרד אבשלום וכלה במלכות שלמה ופיצול הממלכה – תוך בחינה של מאפייני הדמיון הפוליטי המקראי. נדון ביחסים בין מלכים ונביאים וביקורת הנוקבת על מוסד המלוכה. נבחן את הדרמות האישיות השזורות לבלי התר במהלכים פוליטיים תוך התמקדות בייצוג האהבות הסבוכות של שאול, מיכל, יהונתן ודוד. נעסוק כמו כן בהתקבלות של סיפור דוד ביצירות ספרות ואמנות. נקרא מבחר של מאמרים ומסות מכתבי מרטין בובר, מאקייאולי, רוברט אלטר, פיליס טריבל, מיקה באל, הלברטל והולמס.

מטרות הקורס:

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

סטודנטים יות יוכלו להבין את מורכבותו של הדמיון הפוליטי במקרא. כמו כן הסמינר יקנה כלים להבנת מודוסים שונים של התקבלות של טקסטים מקראיים – מעיבודים ספרותיים מאוחרים יותר ועד למבחר של יצירות רמנות.

דרישות נוכחות (%) :

80

שיטת ההוראה בקורס: הסמינר יתבסס ברובו על דיון – מעין סדנה

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

14.3.2022 – הקדמה: משל יותם – משל וממשל, שאלת הדמיון הפוליטי (שופטים ט) מרטין בובר: קטעים נבחרים מתוך מלכות שמים: עיונים בספרים שופטים ושמואל. ירושלים, מוסד ביאליק, (1965) 51-56.

21.3.2022 – משפט המלך: הביקורת על מוסד המלוכה (שמואל א, ח) ש. טלמון, "משפט המלך", המלוכה הישראלית בראשיתה. ירושלים, מרכז זלמן שזר, תשל"ה, 16-27. אורי אלטר, "דרכי אפיון ואמנות השתיקה", אמנות הסיפור במקרא, פרק 2. Moshe Halbertal and Avishai Margalit, *Idolatry* (Cambridge: Harvard University Press, 1992), Chapter 8, 214-235.

28.3.2022- דוד וגוליית בספרות ובאמנות
שייקספיר - הנרי החמישי (המחזה כמו גם העיבוד הקולנועי של קנת' ברנה)

18.4.2022- מאבקי הכוח בין שאול ודוד: החלפת בית המלוכה
Moshe Halbertal and Stephen Holmes,
"The Grip of Power," in *The Beginning of Politics: Power in the Biblical Book of Samuel* (Princeton: Princeton University Press, 2017), Chapter 1.

5.2022.2- דוד ומיכל
--אורי אלטר, "דרכי אפיון ואמנות השתיקה", אמנות הסיפור במקרא, 133-149
-- רחל, "מיכל", רחל: שירים, מכתבים, רשימות. תל-אביב, זמורה-ביתן, 1985, 168.
-- מיכל בן-נפתלי - "הביקור של מיכל בת שאול", הביקור של חנה ארנדט, ון ליר/הוצאת הקיבוץ
המאוחד, 2006, 186-204.

5.2022.9- דוד ויהונתן: קריאות קוויריות
-- הרמן מלוויל - בילי באד
-- יונה וולך - "יונתן"
-- עדי נס - דוד ויהונתן

16.5.2022- המפגש עם בעלת האוב: שאלת הנבחרות והממד הטרגי
(שמואל א כח)
מרטין בובר, "מנהיגות שבמקרא", דרכו של מקרא. ירושלים, מוסד ביאליק, 1978, 123-134.
שאול טשרניחובסקי, "בעין דור"

23.5.2022-- דוד ובת שבע: פוליטיקה מינית ושאלת החוק
Mieke Bal, "The Emergence of the Lethal Woman," *Lethal Love: Feminist-Literary Readings of Biblical Love-Stories* (Bloomington: Indiana University Press, 1987), 10-36
אוריאל סימון, "אתה האיש: מלך בחטאו, איש בתשובתו ואב בעונשו", מתוך קריאה ספרותית במקרא: סיפורי נביאים, מוסד ביאליק, ירושלים, 1997.

30.5.2022 דוד ובת-שבע באמנות - מרצה אורחת

6.2022.6 שקיעת בית דוד: מסיפור אמנון ותמר ועד מרד אבשלום
הלברטל והולמס - פרקים 2-3
Tikva Frymer Kensky - *Reading the Women of the Bible -- Trauma and Tragedy-*
קטעים נבחרים

13.6.2022- ימיו האחרונים של דוד ועליית שלמה
ניקולו מקיאוולי - הנסיך (פרקים נבחרים)

20.6.2022- סיור ממגדל דוד לקבר דוד
ישראל פינקלשטיין וניל אשר סילברמן - "ממלכת הזוהר", ראשית ישראל: ארכיאולוגיה, מקרא וזיכרון
היסטורי. תל אביב, ההוצאה לאור של אוניברסיטת תל-אביב, 2003, 131-154. (רשות)

חומר חובה לקריאה:

ספר שמואל

מבחר של מאמרים ויצירות ספרות

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 80 %

הרצאה 0 %

השתתפות 10 %

הגשת עבודה 0 %

הגשת תרגילים 10 %

הגשת דו"חות 0 %

פרויקט מחקר 0 %

בחנים 0 %

אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: